

GLASHÜTTER MELINDA

„Visszaadni az önrendelkezés lehetőségét”

Öninterjú az Arany Iránytű Programról¹

LÁTÓSZÖG

A dunaujvárosi Pentelei Mentálhigiénés Iskola által indított Arany Iránytű Program 2020-ban a Civil díj nyertese lett a „Legnagyobb hatású projekt” kategóriában. A kezdeményezés célja az érzelmileg sérült, kudarcokkal terhelt, tanulási motivációjukat veszített diákok mentálhigiénés megerősítése, felkészítése a középiskolai tanulmányokra. Olyan jelenségekre keres megoldást, mint a végzettség nélküli iskolaelhagyás, iskolai agresszió, bullying, kamaszkori depresszió, autoagresszió, szerhasználat és fiatalkori bűnözés, melyek egyre növekvő társadalmi problémák. Évente harminchat diák vesz részt a programban az orientációs évfolyam részeként, három csoportban, csoportonként két-két mentor vezetésével. A projekt egyik sajátossága, hogy a foglalkozások egy iskolán kívüli, családi hangulatú, természetközeli helyszínen valósulnak meg.

A kétszázharminc diákot oktató dunaujvárosi intézmény általános iskolát, szakképző iskolát és gimnáziumot is működtet, de alapvetően szakképzésből indult, és ma is ez, illetve a hátrányos helyzetű diákok segítése, oktatása a fő profilja. A szakközépiskolai képzés keretében szakács, cukrász, pincér, gazda, kistermelői élelmiszerelőállító, valamint kőműves és burkoló szakmát szerezhetnek a diákok.

Nem gyakori, hogy egy iskolai, azon belül egy szakképző iskolai program ma ilyen társadalmi figyelmet és elismerést kapjon.

Miért éppen egy szakképző iskolában indult el a projekt?

Mindenekelőtt: a program a jelenlegi formájában negyedik éve létezik, de ezt megelőzte két év célzott kutatás. A kiindulópontunk az volt, hogy a szakközépiskolánkban óriási lemorzsolódás volt tapasztalható, a gyerekek egyharmada októberre szinte eltűnt az iskolából. Azok pedig, akik ott maradtak, java-részt teljesen képtelenek voltak a tanulásra. A kollégák állandó harcot vívtak a gyerekekkel, az idő nagy része könyörgéssel és fegyel-

mezéssel telt, a gyerekek nem haladtak, a munkatársak pedig kimerültek a küzdelemben. Arra gondoltunk, amíg nem tudjuk a gyerekeket tanulásra alkalmas állapotba keríteni, teljesen meddő ez a harc.

Hogyan álltatok neki a megoldás keresésének?

Először is elengedtünk minden elképzelést, minden megtanultat azzal kapcsolatban, hogy mi az iskola, mi a tanár szerepe és mi a diáké. Igyekeztünk lebontani minden

¹ Glashütter Melinda a program egyik alapítója és csoportvezető mentora.

ilyen sémát, hogy tisztán, emberileg lássunk rá a problémára. Megpróbáltunk érzelmileg és gondolatilag is teljes mértékben a gyerekek oldalára állni, az ő szemszögükből vizsgálni a helyzetet. Az egyetlen célunk az volt, hogy közel kerüljünk hozzájuk, megértsük őket, hogy mi zajlik bennük, mire lenne valójában szükségük.

A gyerekekkel való őszinte kapcsolatban nagyon hamar arra a következtetésre jutottunk, hogy az állapotuk érthető. Az iskolával és a tanítással szembeni ellenállásuk egyszerűen jogos. Világossá vált, hogy olyasmit várunk el tőlük, amire egész egyszerűen fizikailag képtelenek. A gyerekek eszméletlen mértékű szorongásról számoltak be. Olyan élethelyzetekkel, érzelmi problémákkal, önbizalomhiánnyal, értéktelenség-érzéssel és kilátástalansággal találkoztunk, melyekből nagyon gyorsan nyilvánvalóvá vált, hogy a gyerekek minden erejüket egy láthatatlan küzdelemre fordítják: küzdelemre a depresszióval és a szorongással, és erre minden okuk megvan. Egyszerűen szólva bezárkóztak, védekeznek és nincsenek befogadó állapotban. Így nem lehet tanulni.

Tehát a szorongás áll a problémák hátterében?

Azt tapasztaltuk, hogy az a gyermek, aki nem tudja, mit szeretne, aki nem akar, vagy fél iskolába menni, akinek egészségi tünetei vannak az iskolába járás miatt, akinek kudarcai voltak az előző iskolájában, akinek alacsony az önértékelése, aki kiközösített volt, aki nem élte meg magát sikeresnek, akinek nincsenek barátai, aki érzelmileg be van zárkózva, aki erőszakos tüneteket produkál, az lényegében mind szorong! A pedagógusképzésben viszonylag

hamar tanuljuk, hogy a tanulás egy magasan szervezett kognitív funkció, és hogy a szorongás a legtöbb tanulási funkciót

blokkolja. Ha ez így van, akkor olyasmit várunk el ezektől a gyerekektől, amire az idegrendszerük jelen állapotában egyszerűen képtelen. Nem csoda, ha frusztrációval, ellenállással, haraggal reagálnak.

a gyerekek minden erejüket egy láthatatlan küzdelemre fordítják: küzdelemre a depresszióval és a szorongással

Miért ilyen nehéz ezt kezelni?

A hagyományos keretek nagyon kicsi mozgásteret biztosítanak az iskolák számára. A kötött óraszámok és tantárgystruktúrák egyszerűen nem hagynak időt és erőforrást arra, hogy ezzel a problémával kiemelten lehessen foglalkozni. Haladni kell az anyaggal, ezért a pedagógusok kénytelenek elvárni a diáktól az együttműködő, elfogadható magatartást, a beilleszkedést és az eredményes tanulást. A kudarcok abból adódnak, hogy a gyerekek szorongó állapotban képtelenek megfelelni ezeknek az elvárásoknak. Hajlamosak vagyunk anomáliának tekinteni a rendbontó, figyelmetlen, ábrándozó vagy bezárkózott tanulókat. De mi arra jutottunk, hogy a szorongásuk nem egy hibás működés eredménye, hanem egy teljesen jogos reakció mindarra, ami körülveszi őket.

Mik ezek a körülmények?

Éreztük, hogy vannak dolgok az életükben, a családjukban, a környezetükben, az iskolában, amelyek folyamatosan hiányérzetet okoznak nekik. Láttuk, hogy nem kapcsolódnak – egymáshoz, hozzánk, magukhoz, a világhoz. Épp ezért létrehoztunk egy atipikus környezetet a számukra – anélkül

egyébként, hogy először igazán pontosan megfogalmaztuk volna az ehhez szükséges tényezőket. Több éve működtettük már a programot, amikor váratlanul belebotlottunk egy depresszió- és szorongáskutatással kapcsolatos könyvbe, melyben a szerző pontokba szedte a kiváltó okokat². És örömmel fedeztük fel, hogy intuitíve ezek mindegyikére megoldást dolgoztunk ki a programban. A hét ok: elszakadás az értelmes munkától, a közösségtől, a valódi értékektől, az átélt traumáktól, a megbecsüléstől, a természettől és a biztonságos jövőtől. Az Arany Iránytű Programban megpróbáltuk ezeket gyökeresen megváltoztatni vagy hitelesen kompenzálni. A programunk alap gondolata az, hogy ha ezekre a jelenségekre az iskola érdemi választ tud adni, akkor – úgy mond – „helyreállítható a gyermekben” a tanulásra kész állapot.

Végigmehetünk ezeken a jelenségeken részletesen?

Az általános szorongás első ilyen tényezője, hogy a diákok értelmetlennek élik meg az iskolai munkát. Nagyon gyakran panaszkodnak arra, hogy amit tanulnak, az soha nem fog kelleni nekik az életben. Mi, felnőttek, erre könnyedén legyintünk, de ha nagyon őszinték akarunk lenni, ebben azért van igazság. Óriási mennyiségű lexikális tudást akarunk beletömni a fejekbe, miközben tudjuk, hogyan teljesítünk a kompetencia-vizsgálatokban. Nem szeretünk ezzel szembesülni, de a gyerekeket nem lehet örökké becsapni, tudják, hogy így van. Egy másik tényező, amely szorosan az előzőhöz kapcsolható: az oktatás terepén szinte mindent a gyerek egy passzív, végrehajtott szerep-

ben van egész nap. Megmondják neki, mikor, mit, kivel és hogyan csináljon. Szinte semmiféle hatása nincs arra, semmiféle beleszólása nincs abba, hogy mit szeretne tanulni, felfedezni; az ő esetleges kíváncsisága nem tényező. Ez így együtt nagyon emlékeztet a gyári szalagmunkások helyzetére, akik egész nap a szalagon eléjük kerülő munkafeladatokat látják el, miközben az alkotó, kreatív erőik kihasználatlanok maradnak.

Hogyan tud ezen változtatni a program?

Az Arany Iránytűben nagyon sokat beszélgetünk a gyerekekkel arról, hogy mit miért csinálunk. Sok energiát fektetünk abba, hogy megtaláljuk és közvetítsük az egyes feladatok értelmét, vagyis főképp azt, hogy azokat hogyan hasznosíthatják majd az életben. Továbbá nagyon széleskörű beleszólásuk van a gyerekeknek a folyamatba, amelyben részt vesznek. Bármikor előállhatnak saját kezdeményezéssel, önálló témával, projekttel, ugyanakkor jogot kapnak arra is, hogy a feladatban ne vegyenek részt, ha semmiképpen nem szeretnének. Ahhoz, hogy felelős, önálló embereket neveljünk, vissza kell adnunk nekik az önrendelkezés lehetőségét. Hagynunk kell őket újra és újra dönteni.

Nem lesz ennek teljes passzivitás vagy káosz az eredménye?

Tény, hogy az átmeneti passzivitás és az átmeneti káosz megjelennek, ez elkerül-

a gyerekeket nem lehet örökké becsapni, tudják, hogy így van

² Johann Hari: *Elveszett kapcsolatok*. Budapest, Édesvíz Kiadó, 2019.

hetetlen. Ennek a megoldása a közösség-építésben rejlik. A gyerekeink elsősorban a közösség miatt akarnak járni az iskolába, nem miattunk vagy a tanulás miatt. Ha a közösség működik, nem akarnak passzívak maradni, mert szeretnék megmutatni magukat, ugyanakkor a jó közösségnek formáló hatása van, ami pedig a káoszt gyógyítja. Az egyik legerősebb szorongáskeltő tényező ebben az életkorban a közösségtől való elszakadás élménye. Ez egy általános, számunkra is érzékelhető jelenség a társadalmunkban. A kisközösségek és a nagycsaládok felbomlottak, nem látunk focizó srácokat az utcák végén. A gyerekek otthon vannak, jellemzően egyedül, a számítógép vagy a telefon előtt. Nincsenek valódi közösségeik, nem tanulnak meg organikus, a testet-lelket komplexen igénybe vevő, működő kapcsolatokat létrehozni. Mivel azonban az online térben látszólag folyamatosan kapcsolatban vannak, nem is érzékelik a valódi kapcsolatok hiányát. Azt hiszik, hogy vannak barátaik. 500 ismerős egy közösségi oldalon, vagy 1000 instagramos szívecske azt az illúziót keltik, hogy közösségben vannak. A szomorú valóság ezzel szemben az, hogy végtelenül magányosak, féltékenyek, ingerlékenyek, nem tudnak barátkozni, és a konfliktusaikat egyre inkább agresszióval kezelik.

Az Arany Iránytűben ezért a legfontosabb feladatunknak a közösség kialakítását tartjuk. Ehhez kellő időre és aktív felnőtt közreműködésre van szükség. Azt gondolhatnánk, hogy elég betereelni 30 azonos korú gyereket egy helyiségbe és majd összebarátkoznak, de ez sokszor óriási tévedés! A spontán együttlétükből pillanatok alatt konfliktus, veszekedés, bántalmazás, kirekesztés és klikkesedés

jön létre. Segítségre van szükségük ahhoz, hogy felismerjék az érzelmeiket, megtanulják azokat kommunikálni, megtanuljanak konfliktusokat kezelni. Ez a segítő munka teszi ki az időnk legnagyobb részét. Ugyanebben a folyamatban kell

azt hiszik, hogy vannak barátaik

újra alakítanunk a felnőttekkel való kapcsolatokat, megtanítani őket újra bízni bennünk, őszinteségre, nyíltságra és együttműködésre

bátorítani őket. Mi a részesei vagyunk az ő közösségüknek, és ezt nagyon komolyan vesszük. Partnerségre szerződünk, és ebben benne van az is, hogy kritikát, elutasítást kapunk tőlük. Ezeket nem intézhetjük el egy tekintélyelvű válasszal.

Őszinteség, nyíltság, bizalom... Nem éppen a mai kor szlogenjei!

Valóban nem. Ez az általános értékválság az egész társadalmunkban érzékelhető, de a kamaszoknál különösen élesen ütközik ki. Van egy mindent átható fogyasztói értékrend, ami eleve torzítja az önképüket és a prioritásaikat. Olyan emberek befolyásolják őket, akik attól váltak sikeressé, hogy megettek egy kanál fahéjat a videómegosztón, vagy beköltöztek egy valóságshowba. Emellett kibontakozóban van egy általános erő kultusz, egyfajta farkastörvény a gyerekek között; hogy az erősebb diktál. Az érdekesség e tekintetben az, hogy ma a lányok sok esetben fizikailag is agresszívebbek, mint a fiúk. Valós eset: az egyik kislányunk szervezett délutánra egy lánybandát, hogy elintézzenek egy féltékenységi ügyet.

Nálunk a programban egy nagyon explicit érték a szeretet. Nem félünk kimondani, használni ezt a szót, mert a szeretet az, ami még egyáltalán működ-

teti ütött-kopott társadalmunkat, ettől vannak még családok, segítők, támogatók a világban. Bátorítjuk a gyerekeinket arra, hogy ismerjék fel magukban a szeretet képességét és a szeretetre való vágyat, ami mindannyiunkban szüntelenül ott van. Személyes tapasztalatunk volt erre, amikor egy kislányunk, aki korábban maga kérvényezte a gyámszülőnél történő elhelyezését, megpróbálta újraépíteni a kapcsolatát az édesanyjával. Amikor nálunk már merte használni a szeretet szót, üzenetben kérdezte meg anyukáját: „Anya, szeretsz engem?” Az anya erre annyit válaszolt:

„Mit akarsz?” De a kislány kitarotán tovább kérdezte őt, ezzel pedig a szeretet szó visszakerült a családi szótárba, és a kapcsolatuk is valóban meggyógyult. Ezek nagy sikerélmények.

Ezek mellett kiemeltünk hét olyan kompetenciát, melyet mi értéknek tartunk, és amelyek jó működését tulajdonképpen egyfajta „középiskola-érettség” kritériumának tekintünk. Ezek az önismeret, a kommunikáció, a motiváció, az empátia, az önállóság, a felelősségtudat és az együttműködés. Mindig, minden feladattal, tevékenységgel ezeket próbáljuk fejleszteni, és a gyerekekkel nagyon sokat beszélgetünk erről. Folyamatosan visszacsatolunk ezekre a kompetenciákra, ezeket értékeljük a tanév során, és erről kérünk a diákoktól is önértékelést. Azt gondoljuk, hogy ha valaki ebben a hét alapvető kompetenciában magabiztos és gyakorlott, akkor alkalmas arra, hogy sikeres középiskolás tanulmányokat folytasson.

Megrázó olyan családi történeteket hallani, amelyet az előbb is idéztél. Jellemző ez a diákokra?

a szeretet az, ami még egyáltalán működte a ütött-kopott társadalmunkat

A gyerekeink szinte mindannyian traumával érkeznek, legyen az érzelmi, szociális vagy fizikai trauma. Sok a bántalmazás, elhanyagolás, előfordul szexuális trauma is. Sok gyermek él egyszülős, vagy mozaikcsaládban – több-kevesebb sikerrel. Vannak szerhasználati problémák, fiatalkori terhességek, állami gondozottság... Valójában sajnos ezek a gyerekek nem kapnak megfelelő segítséget a nehézségeik feldolgozásá-

hoz. Nincs átfogó mentálhigiénés nevelés, a pszichológiai segítségnyújtás nagyon nehezen elérhető. Voltunk egy bűnmegelőzési konferencián tavaly, ahol a külön-

böző szakterületek egyre növekvő bűnözési tendenciákról és az azokra reagáló kampányszerű beavatkozásokról számoltak be – de tartós, támogató, gyógyító közeget, ahol ezek a ráncok kisimulhatnak, nem tudnak nyújtani.

Az Arany Iránytűben elsősorban arra törekszünk, hogy egy olyan bizalomteli légkört alakítsunk ki, ahol a gyerekek spontán közlései megtörténhetnek. Nyilvánvalóan nem végzünk traumafeltárást, nem is ez a feladatunk, de azt lehetővé tesszük, hogy ha valaki szeretné megosztani valamilyen lelki terhét, akkor azt biztonságos, szerető és támogató közegben tehesse meg. Az elfogadás a kulcsszó. A gyerekeknek sokszor csak annyi kell, hogy biztosan érezzék, bármi is történt velük a múltban, itt és most biztonságban, szeretetben vannak, és nagyon értékesek mindannyiunk számára. Az önel fogadás megsegítésére egy éven keresztül foglalkozunk önismerettel, különböző játékokon, feladatokon keresztül. A gyerekeknek legtöbbször teljesen téves elképzelésük van magukról, fogalmuk sincs, kik ők, mit szeretnek, mit szeretnének. Ahhoz, hogy jó döntéseket tudjanak hozni az életükben, és ne áldozatai legyenek

a helyzeteknek, nagyon fontos az önismere-ti úton való elindulás.

Jellemzően mik ezek a téves elképzelések?

Azzal kezdem, hogy mi alapvetően egy szak-képző iskolából születünk. Márpedig Ma-gyarországon – szerin-tünk – az oktatás a szakképzés felé lejt, vagyis minden tanulmá-nyí nehézség és kudarc itt gyűlik össze. Azok a gye-rekek, akikkel mi talál-kozunk, általában na-gyon alacsony önértékeléssel érkeznek. Sokszor kifejezetten intellektuális beállított-ságú gyerekek kötnek ki a szakmánál azért, mert érzelmi-pszichés okokból sikertelenek vol-tak a tanulásban. A mi gyerekeink azok, akiket előző tanáraik bukottak-nak, rossz tanulóknak, reménytelen eseteknek címkéztek, illetve akiket az utca embere iskolake-rülőknek, semmirekel-lőknek, nevetleneknek lát, és akik saját magukat „lúzereknek”, „nyomiknak”, „bé-náknak” nevezik. Ezek tehát a legjellemzőbb téves elképzelések önmagukról.

Felnőtt és gyerek egyaránt szorongással válaszol, ha úgy érzi, nincs státusza, nincs megbecsültsége a közösségében. A mi gye-rekeinket ez rendszerszinten sújtja! Vala-mikor ők is tündéri copfos, vagy kis sapkás totyogók voltak, akikre mindenki mosoly-gott, ha szembejött az utcán, akikhez leha-joltak a felnőttek, hogy de ügyes, de szép, de aranyos vagy! Aztán egyszer, valamikor menet közben ez a megbecsülés elpárolgott, és az emberek (sokszor a családtagok is)

kétkedve, rosszállóan méregetik őket. Ez egy óriási trauma, és a gyerekek nem értik, mi történt. Valójában mi sem értjük, miért olyan nehéz a kamaszokban meglátni a kedves, vicces, érdekes, izgalmas fiataalt...

Az Arany Iránytűben nagyon sokat dolgozunk azért, hogy visszaadjuk a gye-rekek méltóságát, önbecsülését és önérté-keletését. Reggelente fogadjuk, üdvözljük

őket, külön program, mire minden gyereket megölelünk, végigpa-csizunk. Érzik, tudják, hogy örülünk nekik, és ennek már önmagában varázshatalma van.

Azért is működtetjük

a programot az iskolán kívüli helyszínen, hogy ebben az évben ők legyenek itt a teljes jogú lakók, ne legyen mellettük egy felsőbb évfolyam, akik mellett ők a kicsik, akiknek meg kell húzni magukat. Nagyon tudatosan és aktívan építjük bennük a státuszt, hogy büszkék legyenek rá, hogy ide járnak.

Az önbecsülés olyan dolog, amit ebben

az életkorban a kamaszok minden pillanat-ban újraalakítanak a külvilág visszajelzései alapján. Ezért hat olyan pusztítóan rájuk a megalázottság, a leégés. Soha nem lenne szabad lekezelni, megszegényíteni egy kamaszt, mert – mondhatni – halálos sebet üt rajta. Mi úgy gondoljuk, ebben az élet-korban mindent meg kell tenni egy valódi partneri viszony kialakításáért, meg kell teremteni az egyenjogúság légkörét. És igen, ezért le kell mondanunk a kényelmesnek tűnő, tekintélyen alapuló irányításról és fegyelmzésről. Egy valódi kamaszt nem lehet tekintély alapján együttműködésre bírni. Van egy általunk egyszerűen „Arany

a mi gyerekeink azok, akiket előző tanáraik bukottaknak, rossz tanulóknak, reménytelen eseteknek címkéztek

ebben az életkorban mindent meg kell tenni egy valódi partneri viszony kialakításáért, meg kell teremteni az egyenjogúság légkörét

Iránytű Módszer”-nek nevezett technikánk, ami ezt nagyon erősen támogatja. Ennek lényege, hogy készítünk minden diákunkról egy kártyát, ami a következőket tartalmazza: a diák „tünete”, annak kiváltó oka, a diák motiválhatósága, és hogy mitől szeretetforrás ő a számunkra. Mi, pedagógusok ezzel emlékeztetjük magunkat arra, hogy ne a diák problémáira reagáljunk, hanem arra, hogyan léphet túl rajtuk. Vagyis arra törekszünk, hogy ne az állapotára reflektáljunk, hanem órá magára. Megpróbáljuk figyelmen kívül hagyni, hogy például hangos, túlpörgött vagy éppen zárkózott, ehelyett arra koncentrálnunk, mi ennek a viselkedésnek a kiváltó oka, illetve milyen érzelmi szükségletet tükröz. Megpróbálunk túllátni az ő viselkedésén, és úgy kommunikálni vele, mint aki már odaért, ahová – valójában – még csak úton van a fejlődésében, az egészségi állapotában vagy problémájában. Tudatosan használjuk a Pygmalion-hatást.

Mit jelent az iskolán kívüli helyszín?

A programunknak egy valamikori nyaraló épülete ad otthont egy Duna-parti ingatlanban, amihez 4000 m²-es telek tartozik, amivel a természettől való elszakadást akarjuk kompenzálni. Bár a hétköznapi életben nem vesszük észre, de szenvedünk a természet hiányától. Szinte azonnal megfigyelhető a gyerekeinken, hogy mennyire jól hat rájuk a szabad levegő, a Duna látványa, a széles látóhatár. A természetben végzett projektek azonnali sikerélményt jelentenek, nyugodtabbak, kevésbé „zizegők”, ha kint vannak a füves domboldalon vagy a fák alatt. A tér rengeteg lehetőséget nyújt a kre-

ativitásra, alkotásra. Az évszakok váltakozása, a növekedés és elmúlás, az organikus formák, színek, fények, természetes folyamatok, a természetes tempó mind-mind a valódi életet közvetítik felénk.

Említetted, hogy a szorongás okainak hét pontba szedett sora mentén alakítottátok a programot – ha jól számolom, az utolsó okhoz érkeztek.

Igen, utolsó pontként a biztonságos jövő hiányát fogalmaztuk meg. A jövőről való gondolkodás a szorongás melegágya lehet, ha nem rendelkezünk közben kellő külső és belső biztonságérzettel. A mi gyerekeink számára a jövő nagyon bizonytalan. Ha

ma egy kamasz felmegy a közösségi oldalakra vagy kinyit egy hírportált, a következők fogadják: közelgő klímakatasztrófa, migrációs válság, Brexit, a nyugdíjrendszer várható összeomlása, az automatizálás miatt a munkahelyek megszűnése és egy világválság. Ezek a felnőtteket éppúgy szorongással töltik el, de a gyerekeknek fokozottan kell küzdeniük azzal, hogy hol lesz az ő helyük ebben az új világban, hogyan fognak megélni, családot alapítani. Épp csak túlestek a pályaválasztás okozta krízisen, amelyben tanulmányi nehézségeik miatt nem is indultak jó eséllyel.

Az Arany Iránytű nyilván nem tudja ezeket a társadalmi problémákat megoldani, de határozottan tud segítséget nyújtani a gyerekeknek ezekre a kihívásokra felkészülni. A programban megerősítjük képességüket a megküzdésre, stabilizáljuk az önbizalmukat, felszabadítjuk a belső hajtóerőiket és reális önismerethez segítjük őket.

a gyerekeknek fokozottan kell küzdeniük azzal, hogy hol lesz az ő helyük ebben az új világban, hogyan fognak megélni, családot alapítani

Segítünk létrehozni számukra egy megtartó közösséget, működő kapcsolatok hálózatát. A megfelelő kompetenciák fejlesztése olyan képességeket ad a kezükbe, mellyel a változó (most még számunkra is bejósolhatatlan) körülmények között is képesek lesznek talpon maradni, célokat kitűzni és tenni azok megvalósításáért. Folyamatosan azon dolgozunk, hogy pozitív várakozásaik, jövőkéjük legyen, mert akkor van esélyük azt a jövőt életre is hívni. Úgy gondoljuk, ma ez a legtöbb, amit tehetünk értük.

És az Arany Iránytű Program jövője?

A 2020/21-es tanévtől ITM miniszteri engedélyt kaptunk orientációs évfolyam mű-

ködtetésére, melynek az Arany Iránytű Program a része lett. Dolgozunk a saját alapítványunk működtetésén, hogy a program minőségét, sokszínűségét szakmailag és financiálisan is tudjuk támogatni, valamint, hogy további, külső szakmai és társadalmi kapcsolatokat építsünk. Küldetésünknek tekintjük megosztani a munkánkból adódó tapasztalatainkat más iskolákkal, kollégákkal, akik keresik a segítő megoldásokat a diákjaik számára. Számunkra nagyon sok nehézséggel járt az eddig megtett út, és szívesen segítenénk másoknak kikerülni ezeket a buktatókat. Örülnénk, ha az érdeklődők bátran megkeresnének minket, nagy szeretettel fogadjunk mindenkit, és örömmel megyünk mi magunk is más iskolaközösségekbe – ahogyan eddig is.

